

Sylabus
Lokální a regionální politika/LRP, ZS 2026
Kombinovaná forma

Vyučující:

prof. PhDr. Karel B. Müller, Ph.D.
Mgr. Ladislav Mrklas, Ph.D.

Cíl předmětu:

Cílem předmětu je naučit studenta zorientovat se v základních politologických přístupech ke studiu lokální a regionální politiky a na tomto základě být schopen analyzovat její fungování v České republice, ale i jinde v Evropě. Důraz bude kladen jak na institucionální aspekty, tak na kulturně politické aspekty, ale i na historické kořeny lokální a regionální politiky. Poznatky získané při studiu bude přímo v kontaktní výuce konfrontovat s názory a postoji představitelů domácích municipalit a krajů.

Výsledky učení:

- rozlišuje základní politologické přístupy k lokální a regionální politice
- spolehlivá orientace v institucionálním nastavení lokální a regionální politiky v ČR
- dokáže věrohodně hodnotit kvalitu vládnutí na lokální a regionální úrovni
- schopnost komparace lokální a regionální politiky ve vybraných evropských zemích
- umí samostatně zpracovat případovou studii

Témata:

1. Lokální a regionální politiky: základní funkce, instituce, volební systém I. (LM)
2. Lokální a regionální politika: základní funkce, instituce, volební systém II. (LM) **23/10**
3. Koalice a stranické systémy v LRP, volební geografie LRP (LM)
4. Dobré vládnutí na lokální úrovni, prezentace případů dobrého vládnutí (KM)
5. Občanská participace a kontrola moci na lokální a regionální úrovni (KM)
6. Zdroje legitimacy a budování sociální soudržnosti (komunity) na lokální úrovni (KM) **14/11**
7. Média a veřejná komunikace na lokální/regionální úrovni (KM)
8. Lokální a regionální politika v přeshraničním prostoru (KM)
9. Historie lokální a regionální politiky v českých zemích (KM)
10. Lokální a regionální politika v zemích EU (KM)

Podmínky splnění kurzu:

1. Zpracování a prezentace případové studie: 70%
2. Závěrečný test/dvě otevřené otázky: 30%

Případová studie – analýza voleb do zastupitelstva 2026 ve vybrané obci velikostní kategorie 5.000-15.000 obyvatel a jejich souvislosti (možno pracovat samostatně, ve dvojicích/nejpreferovanější varianta anebo ve trojicích). Z vybraných případových studií vznikne (pokud to bude stát za to) souborná publikace. Výběr případů proběhne během úvodních výukových bloků, případně po konzultaci.

Deadline pro odevzdání – 20. leden 2027.

Rozsah: 3 tisíce slov (v případě jednotlivce), 5 tisíc slov (v případě dvojice), 7 tisíc slov (v případě trojice).

Doporučení: v případě vícečlenných týmů je dobré namíchat složení tak, aby v týmu byl jak zástupce PMV, tak PVS

Doporučená struktura případové studie:

- ☐ Stručný úvod – cíl a metoda práce.
- ☐ Charakteristika obce: geografická, demografická, socioekonomická, historicko-politická.
- ☐ Stručné shrnutí politického vývoje v obci od komunálních voleb 2010 – výsledky, radniční koalice a její stabilita, efektivita a výsledky vládnutí.
- ☐ Výsledky voleb 2026 v kontextu kvality (dobrého/špatného) vládnutí v předchozích obdobích (hlavně v období bezprostředně před volbami tj. 2022 až 2026), analýza/rozběr a interpretace.
- ☐ Radniční koalice a její zařazení dle teorie koalice a prizmatem stability koaličního modelu.
- ☐ Závěrečné shrnutí.
- ☐ Seznam zdrojů.

Povinná literatura:

MÜLLER, K. B. (2018). *Dobré vládnutí ve veřejném nezájmu*. Praha: SLON.

BALÍK, S. (2009). *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada.

Doporučená literatura:

BALÍK, Stanislav a kol (2016). *Kvalita demokracie v České republice*. Brno: Masarykova univerzita.

BALÍK, S. (2008). *Okresy na severu. Komunální politika v okresech Šumperk a Jeseník v letech 1989-2006*. Brno: CDK.

BARBER, Benjamin (2014). *If Mayors Ruled the World*. New Haven: Yale University Press.

BERNARD, J., KOSTELECKÝ, T. ILLNER, M. VOBECKÁ, J. (2011). *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: SLON.

BUBENÍČEK, V., ČMEJREK, J., ČOPÍK, J. (2011). *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada.

ČERMÁK, D., VOBECKÁ, J. et al. (2011). *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě*. Praha: SLON.

ČOPÍK, J. (2014). *Proměny a kontinuita české komunální politiky*. Praha: SCITORIUM.

EIBL, O., Michal P. a kol. (2017). *Krajské volby v České republice v roce 2016*. Brno: Masarykova univerzita.

HAVLÍK, V. (2013). *Města jako partner v procesu vládnutí*. Brno: MUNI Press.

JAROŠ, B., BALÍK, S. (2018). *Nové komunální volby v ČR 2002–2017: blokující menšiny?* *Acta Politologica*, roč. 10, č. 1, s. 139-152.

JÜPTNER, P., ŠVEC, K., POLINEC, M. (2007). *Evropská lokální politika*. Praha: IPS FSV UK.

KUNŠTÁT, D., MRKLAS L. a kol. (2010). *Krajské volby 2008*. Praha: CEVRO Institut.

MÜLLER, K. B. a kol. (2021). *Aktivní hranice v Evropě. Identita a kolektivní paměť v přeshraničním prostoru*. Praha: AV ČR.

RYŠAVÝ, D., ŠARADÍN, P. (2011). *Zastupitelé českých měst a obcí v evropské perspektivě*. Praha: SLON.

RYŠAVÝ, D., ČERMÁK, D. (2015). *Na/O kraji. Kraje a jejich představitelé 2000–2013*. Praha: SLON.

SMOLKOVÁ, A., BALÍK, S. (2018). *Personalizace na komunální úrovni: existuje a lze ji v českém prostředí zkoumat?* *Středověké politické studie*, roč. 20, č. 2, s. 204–221.